

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 255/2025
19.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Гордане Којић, Александра Степановића, Слободана Велисављевића и Дијане Јанковић, чланова већа, са саветником Врховног суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела изазивање опште опасности у покушају из члана 278. став 3. у вези става 1. и члана 30. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Богдана Ђукића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Прокупљу 5К.бр.474/21 од 28.05.2024. године и Апелационог суда у Нишу 12Кж1.бр.588/24 од 16.10.2024. године, у седници већа одржаној дана 19.03.2025. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Богдана Ђукића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Прокупљу 5К.бр.474/21 од 28.05.2024. године и Апелационог суда у Нишу 12Кж1.бр.588/24 од 16.10.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу 5К.бр.474/21 од 28.05.2024. године окривљени АА је оглашен кривим због извршења кривичног дела изазивање опште опасности у покушају из члана 278. став 3. у вези става 1. и члана 30. КЗ и осуђен је на казну затвора у трајању од 8 (осам) месеци као главну казну у коју му се урачунава време проведено у притвору од 03.08.2021. године до 10.09.2021. године, а која се има извршити у просторијама у којима окривљени станује у ..., без примене мера електронског надзора, при чему уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у Заводу за извршење казне затвора, те је окривљени истовремено осуђен и на новчану казну у износу од 100.000,00 (стохиљада) динара као споредну казну коју је дужан да плати у року од 3 месеца од дана правноснажности пресуде, а уколико то не учини иста ће бити замењена казном затвора тако што ће се сваких 1.000,00 динара новчане казне рачунати као један дан затвора.

Истом пресудом оштећени ББ, ВВ и ГГ су ради остваривања имовинскоправног захтева упућени на парницу. Окривљени је обавезан да на име трошкова кривичног поступка плати оштећенима ББ и ВВ износ од 351.000,00 динара, оштећеном ГГ износ од 189.000,00 динара, те Основном јавном тужилаштву у Прокупљу износе од 84.696,00 динара и од 48.000,00 динара, а Основном суду у Прокупљу износ од 105.750,00 динара, као и да на име паушала плати суду износ од 10.000,00 динара, а све у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Нишу 12Кж1.бр.588/24 од 16.10.2024. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и потврђена је пресуда Основног суда у Прокупљу 5К.бр.474/21 од 28.05.2024. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Богдан Ђукић, због повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, те да преиначи нижестепене пресуде тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе за кривично дело које му се ставља на терет или да укине нижестепене пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, као и да сходно одредби члана 488. став 3. ЗКП, с обзиром на садржај захтева, одреди да се извршење правноснажне пресуде одложи, односно прекине.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву истиче да чињенични опис дела дат у изреци првостепене пресуде не садржи сва битна законска субјективна и објективна обележја кривичног дела изазивање опште опасности у покушају из члана 278. став 3. у вези става 1. и члана 30. КЗ за које је окривљени правноснажно оглашен кривим и то пре свега не садржи узрок због којег у конкретном случају није дошло до запаљења течности из бачених флаша приликом пада истих и изазивања пожара којим би окривљени изазвао опасност за живот и тело људи, а што по браниоцу представља битан објективни елемент квалификованог облика предметног кривичног дела, а такође не садржи ни наводе који би указали на постојање умишљаја код окривљеног за извршење предметног кривичног дела као битног субјективног елемента кривичног дела, због чега би се по браниоцу у конкретном случају евентуално могло радити само о прекршају из домена нарушавања јавног реда и мира. Поред тога, проналажење пивских флаша, те запаљиве течности – бензина и тканине, затим коришћење аутомобила за долазак близу кафића и приступање паљењу делова тканине уденутих у флаше на удаљености од 30 до 40 метара испред кафића, по ставу браниоца

представљају само делатности које је требало да допринесу извршењу кривичног дела и да олакшају његово извршење, али се у садржајном смислу не могу подвести под радњу извршења предметног кривичног дела, већ имају само карактер припремних радњи које претходе радњи извршења кривичног дела и које нису кажњиве.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Основни облик кривичног дела изазивање опште опасности из члана 278. став 1. Кривичног законика („Службени гласник Републике Србије“, број 72/2009 од 03.09.2009. године, са ступањем на снагу дана 11.09.2009. године), који је важио у време извршења кривичног дела и време пресуђења, чини лице које пожаром, поплавом, експлозијом, отровом или отровним гасом, радиоактивним или другим јонизујућим зрачењем, електричном енергијом, моторном силом или каквом другом општеопасном радњом или општеопасним средством изазове опасност за живот или тело људи или за имовину већег обима. Ставом 3. члана 278. КЗ прописан је квалификовани облик овог кривичног дела који постоји ако су дела из става 1. и 2. овог члана учињена на месту где је окупљен већи број људи.

Имајући у виду цитирани законски опис бића квалификованог облика кривичног дела изазивање опште опасности из члана 278. став 3. у вези става 1. КЗ, то, по налажењу Врховног суда, из чињеничног описа кривичног дела утврђеног у изреци правоснажне првостепене пресуде и то да је окривљени АА „... у стању битно смањене урачунљивости у коју је себе довео употребом алкохола, покушао да пожаром, на месту где је окупљен већи број људи, изазове опасност за живот или тело људи, на начин што је напустивши кафић „Кастело“, у коме се налазио са пријатељем ДД, ушао у путничко моторно возило ..., крећући се из правца Ниша ка центру града, бацио у правцу кафића „Кастело“ једну стаклену флашу са запаљивом течношћу у чијем грлићу се налазила запаљена тканина, која се флаша поломила и ударила у ивичњак коловоза на око два метра од баште кафића у којој су седели оштећени ВВ, ЂЂ, ББ и ГГ, сви из ..., као и ЕЕ, ЖЖ, ЗЗ, ИИ и ЈЈ, сви из ..., и која се приликом пада није запалила, да би у повратку крећући се из правца центра града ка Нишу поново у правцу кафића бацио флашу са запаљивом течношћу у чијем грлићу се налазила запаљена тканина, која је флаша пала у близини стола за којим су седели ВВ, ББ и ЂЂ, која се такође поломила, али се течност из флаше није запалила и остали су трагови запаљиве течности на оштећеном ВВ, као и трагови срце који су се расули испод њихових ногу, при чему је био свестан да довођењем себе у стање алкохолисаности може учинити кривично дело, па је на то пристао“, а у време и на месту ближе наведеном у изреци пресуде, јасно и недвосмислено произилази да се у описаним радњама окривљеног АА стичу сва битна законска субјективна и објективна обележја бића кривичног дела изазивање опште опасности у покушају из члана 278. став 3. у вези става 1. и члана 30. КЗ за које је он правоснажно оглашен кривим, па су стога оцењени као неосновани супротни наводи браниоца окривљеног којима се указује да дело окривљеног не представља кривично дело изазивање опште опасности у покушају из члана 278. став 3. у вези става 1. и члана 30. КЗ и да се у конкретном случају евентуално може радити само о прекршају из домена нарушавања јавног реда и мира. Поред тога, како из чињеничног описа кривичног дела јасно произилази да је

окривљени критичном приликом предузео једну од алтернативно прописаних радњи извршења предметног кривичног дела, с тим што у конкретном случају није дошло до наступања последице кривичног дела у виду наступања опасности за живот и тело људи, те је кривично дело остало у покушају, то стога, супротно наводима браниоца окривљеног, описане радње окривљеног немају само карактер припремних радњи које претходе радњи извршења кривичног дела, а како то у поднетом захтеву неосновано истиче бранилац окривљеног. Такође, како узрок због којег у конкретном случају није наступила последица кривичног дела, по налажењу Врховног суда, не представља битан објективни елемент предметног кривичног дела, то стога и није неопходно његово навођење у чињеничном опису кривичног дела у изреци пресуде, па се следствено томе и у овом делу супротни наводи браниоца окривљеног оцењују као неосновани.

Осим тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу у којем указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, истицањем да је суд погрешно правно квалификовао радње окривљеног као квалификовани облик кривичног дела изазивање опште опасности у покушају из члана 278. став 3. у вези става 1. и члана 30. КЗ, а услед по ставу браниоца погрешног тумачења правног стандарда појма „више људи“, који представља квалификаторну околност предметног кривичног дела. У прилог свог става бранилац наводи да како су у конкретном случају у чињеничном опису кривичног дела у изреци првостепене пресуде наведена само имена деветоро лица која су се критичном приликом налазила у башти кафића и чији су живот или тело били угрожени, а који број лица по браниоцу не задовољава цензус правног стандарда „већи број људи“, јер се по њему према ставу судске праксе под појмом „више људи“ подразумева најмање десет лица, то стога у конкретном случају не постоји квалификовани облик кривичног дела изазивање опште опасности из члана 278. став 3. КЗ.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се не могу прихватити као основани. Ово са разлога јер квалификаторну околност код тежег облика кривичног дела изазивање опште опасности из члана 278. став 3. у вези става 1. КЗ чини то што је дело из става 1. или 2. овог члана учињено на месту где је окупљен већи број људи, при чему се појам „већи број људи“, по налажењу Врховног суда, може различито схватити и представља правни стандард који суд цени у сваком конкретном случају према свим околностима кривичног дела, али то не би могло бити мање од пет лица (правно схватање Кривичног одељења Врховног суда Србије од 17.04.2006. године). Имајући у виду напред наведено, те број лица која су се критичном приликом налазила у башти кафића „Кастело“ где је окривљени покушао да пожаром изазове опасност за живот или тело људи, а којих деветоро лица су поименично наведени у чињеничном опису кривичног дела у изреци правноснажне првостепене пресуде, као и имајући при томе у виду све околности предметног кривичног дела, то се, по оцени Врховног суда, у конкретном случају ради о већем броју људи у смислу квалификаторне околности из става 3. члана 278. КЗ, па су стога, супротно наводима браниоца окривљеног, од стране нижестепених судова правилно правно квалификоване кривичноправне радње окривљеног АА као квалификовани облик кривичног дела изазивање опште опасности у покушају из члана 278. став 3. у

вези става 1. и члана 30. КЗ, те се наводи браниоца окривљеног којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП оцењују као неосновани.

Остали наводи браниоца окривљеног у којима износи сопствени закључак да се у конкретном случају ради о неподобном покушају из члана 31. КЗ јер по браниоцу из изведених доказа произилази да је тканина, која је била увучена у грлиће флаша, због свог сировинског састава представљала неподобно средство за изазивање пожара, те наводи браниоца којима оспорава закључке и дате разлоге суда везано за постојање умишљаја на страни окривљеног за извршење предметног кривичног дела, као и наводи браниоца којима оспорава чињенична утврђења и закључке суда као неутемељене у изведеним доказима, нису ни разматрани од стране Врховног суда, будући да сви ови наводи не представљају законски разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости од стране окривљеног, односно његовог браниоца. Поред тога, нису разматрани ни наводи браниоца окривљеног у којима истиче да је првостепени суд у конкретном случају погрешно одбио већину доказних предлога одбране, а који наводи би по налажењу овога суда представљали повреду одредбе члана 395. ЗКП, због које такође није дозвољено подношење захтева за заштиту законитости од стране браниоца, односно окривљеног.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Бугдана Ђукића, то је Врховни суд на основу члана 491. став 1. ЗКП наведени захтев браниоца окривљеног одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

Председник већа-судија
Милена Рашић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић